

CDE

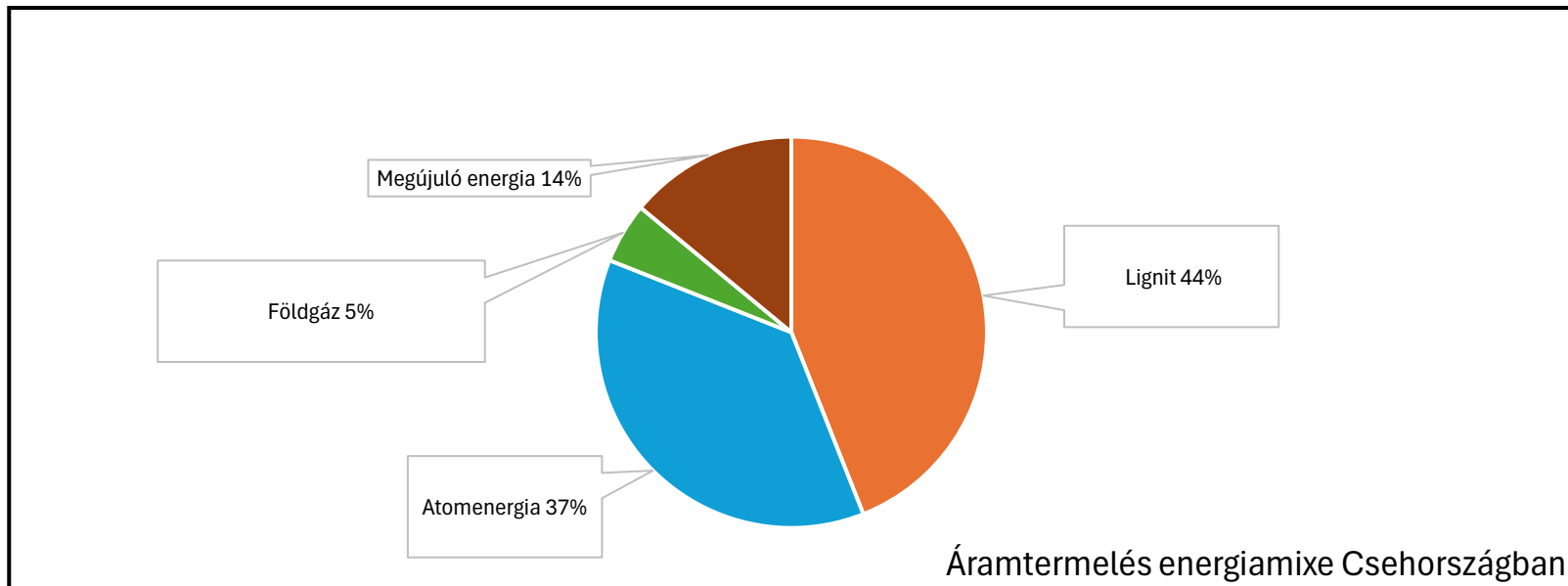
Centrum
pro dopravu
a energetiku

Az új metánrendelet végrehajtása Csehországban

Aleš Jeník, metán szakértő, CDE (Centre for Transport and Energy), 2025. szept 26.

Háttérinformációk: Csehország és a metán

- Csehország csatlakozott a Globális Metánvállaláshoz 2022-ben, a COP27 keretében
- Áramtermelés energiamixe: lignit (barnaszén) 44 %, nukleáris 37 %, fosszilis gáz 5 %, megújuló energia 14 % (főleg biomassa és biogáz, némi napenergia, nagyon kevés szél)

Háttérinformációk: Csehország és a metán

- Csehország kőolaj- és földgázfogyasztásának csupán 1-2%-át fedezi saját kitermelésből, szinte minden olaj és gáz importból származik, kisebb termelőüzemek délen

Kutatófúrások, Dél-Morvaország; képek: Theophile Humann (CATF)

Háttérinformációk: Csehország és a metán

- A szén helyzete más: viszonylag nagy, történelmi hagyományokkal rendelkező szénbányák, termelésük a fogyasztás több tíz százalékát fedezi (különösen a lignit esetében)

- A múltban az energiarendszer még inkább függött a széntől (emiat ma rengeteg bezárt vagy felhagyott szénbánya van)
- A szénbányászatot fokozatosan kivezetik, de a szénipar jelentős metánkibocsátó forrás (marad) Csehországban

Háttérinformációk: Csehország és a metán

- Kőolaj- és földgáztermelés nem jelentős, de a metánszivárgás előfordulnak a feldolgozási láncban, a szállítás és tárolás során
- A főbb olaj- és gáztároló létesítmények Dél-Morvaországban koncentrálódnak, ahol viszonylag nagy a metánkibocsátás, beleértve a lefúvatást, a fáklyázást és a folyamatos szivárgásokat.

Kompresszorállomás és gyűjtőtartály, Dél-Csehország / Morvaország; szerző Theophile Humann (CATF)

CDE szerepe

- A cseh Közlekedési és Energiaügyi Központ (CDE) egy 1998-ban alapított civil szervezet, amely a közlekedés és az energiatermelés környezeti hatásaival foglalkozik.
- Törekszünk arra, hogy mind nemzeti, mind nemzetközi szinten fellépjünk a metánkibocsátás és annak csökkentése érdekében.
- Fő prioritásunk az európai metánrendelet cseh jogszabályokba való átültetése.

Metánrendelet cseh kontextusban

- A rendelet, bár jogilag közvetlenül alkalmazandó, egy teljesen új törvényben kellett bevezetni a cseh jogszabályokba.
- A végrehajtásért felelős szerv a Környezetvédelmi Minisztérium (annak ellenére, hogy az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium tárgyalta elsősorban az EU szintjén).
- A minisztérium elkészítette a törvénytervezetet, de ezt hosszú előkészületek és tárgyalások előzték meg széles körű érdekeltek körében (üzleti szféra, az állam és a közigazgatás).
- Idén májusban a tervezetet hivatalosan is közzétették, és megkezdődött a véleményezési eljárás.

A rendelet előírásai

- A mért metánkibocsátások nyilvántartása és jelentése (olaj, gáz, szén)
- Szivárgásérzékelő és -javító program benyújtása (olaj, gáz)
- A lefúvatás és a fáklyázás korlátozásának biztosítása (olaj, gáz)
- Az inaktív és bezárt kutak (olaj, gáz) valamint a bezárt és felhagyott bányák (szén) nyilvántartása
- Az inaktív és bezárt kutak helyreállításának, regenerálásának és végleges felszámolásának biztosítása (olaj, gáz)
- Az EU-ba importált fosszilis tüzelőanyagokból származó mért metánkibocsátások nyilvántartása és jelentése (olaj, gáz, szén)

Illetékes hatóságok

Környezetvédelmi Minisztérium

- Inaktív, bezárt és felhagyott kutak (olaj, gáz) és bezárt és felhagyott bányák (szén) nyilvántartása
- Az EU-ba importált fosszilis tüzelőanyagokból (olaj, gáz, szén) származó mért metánkibocsátás nyilvántartása és jelentése

Kerületi bányahivatalok

- az olaj- és gázkutatás és -termelés, a föld alatti gáztárolás, az inaktív, leszerelt és elhagyott kutak, valamint az aktív szénbányákkal kapcsolatos minden kötelezettség

Ipari és Kereskedelmi Minisztérium

- A bezárt és felhagyott szénbányákkal kapcsolatos összes kötelezettség
- Inaktív, üzemén kívül helyezett és lezárt olaj- és gázkutak helyreállítása, regenerálása és felszámolása, amennyiben az üzemeltető azonosítása lehetetlen, vagy az üzemeltető pénzügyi források hiányát igazolja

Állami Energiafelügyelet

- A fosszilis gáz és LNG-feldolgozó létesítmények szállításával és elosztásával kapcsolatos összes kötelezettség

Korrektációs intézkedések és szankciók

3 fokozatú bírság (amennyiben a problémák nem kerülnek megoldásra, vagy a vállalat nem teljesíti egyéb kötelezettségeit)

- **Az éves nettó forgalom 5% -a (min. 2 500 000 CZK ~ 100 000 EUR)**
Pl: kibocsátási nyilvántartások benyújtásának elmulasztása, kibocsátások vagy fáklyázás bejelentésének elmulasztása
- **Az éves nettó forgalom 10 %-a (min. 5 000 000 CZK ~ 200 000 EUR)**
Pl: importált üzemanyagok kibocsátási nyilvántartásának benyújtásának elmulasztása esetén
- **Az éves nettó forgalom 20 %-a (min. 10 000 000 CZK ~ 400 000 EUR)**
Például: ellenőrzések vagy javítások elmulasztása

Mi a következik a megvalósításban?

- A tervezet átment az első minisztériumközi felülvizsgálaton és a véleményezési eljáráson, jelenleg a Környezetvédelmi Minisztérium dolgozza fel a véleményeket.
- Most már biztos, hogy a teljes folyamat nem fog befejeződni a következő heti választások előtt – az eredeti cél az volt, hogy a törvényjavaslatot legalább a kormányzati jogalkotási tanács elé terjesszék (hogy az új kormány ott folytathassa, ahol az előző abbahagyta), de ez most már szintén kizárt.
- Viszonylag egyszerű törvényjavaslat, de a teljesen újrakezdés problémás lehet, különösen annak fényében, hogy szinte biztosan egy olyan új kormány alakul majd, amely inkább inkább a társadalmi támogatottságra építő politikát képvisel, szoros kapcsolatban áll a hagyományos üzleti körökkel, és nagyrészt szkeptikus a környezetvédelmi intézkedésekkel szemben.